

Beleidsplan 2023-2027 'Opnieuw op weg'

De Gereformeerde Kerk Sprang-Capelle e.o. strekt zich uit over Sprang-Capelle, Kaatsheuvel en Waspik en heeft ruim 300 leden. Binnen onze gemeente zijn we in gesprek geweest over de vraag: hoe willen we kerk zijn in 2035, wat kunnen we daarvoor nu al aanpakken, en wat voor professional hebben we daarbij nodig?

Uit gesprekken in de regiegroep De Brug 2035, de huiskamerbijeenkomsten, de gemeenteavond, en gesprekken na kerkdiensten, waarin we in totaal meer dan 80 gemeenteleden spraken, komen een aantal aanbevelingen voor, die de kerkenraad heeft omgezet in beleid. Daarbij heeft de kerkenraad de keuze gemaakt: wat gaan we de komende vier jaar oppakken uit de beleidslijnen voor de komende 12 jaar, en hoe maken we dat concreet?

Het hier nu volgende beleidsplan bevat beleidsvoornemens voor de komende vier jaar vanuit de langere visie voor de komende jaren. Elk kalenderjaar maakt de kerkenraad een concreet werkplan wat wanneer door wie wordt aangepakt. Ook gaat de kerkenraad dan in gesprek met de predikant over zijn of haar aandeel daarin en de consequenties voor diens werkplan. Beide worden jaarlijks geëvalueerd, voordat het nieuwe werkplan gemaakt wordt voor het nieuwe jaar. Samengevat:

- Beleidsplan 2023-2027
- Jaarlijks werkplan in januari
- Jaarlijks gesprek over werkplan predikant in januari
- Jaarlijkse evaluatie werkplan in november/december
- Jaarlijks jaargesprek met de predikant in november/december
- Start traject nieuw beleidsplan: 2026

Waar we voor staan

Het Evangelie van Jezus Christus is betekenisvol voor ieders leven. We zoeken met elkaar en bevragen elkaar waarin ons geloof ons dagelijks leven versterkt en uitzicht geeft. We staan open voor iedereen die met ons die zoektocht wil gaan, langs twijfel en ontroering, via inspiratie en gesprekken. Wij geloven dat Christus met ons meegaat als wij die zoektocht samen gaan. We geloven dat iedereen welkom is bij Jezus Christus.

Waar we voor gaan

Wat we verlangen is dat we samen met alle generaties vorm kunnen blijven geven aan de gemeenschap van Christus, waarin we samen vieren, naar elkaar omzien, elkaar bemoedigen en ons laten inspireren door de Schrift. Om zo een betekenisvolle gemeenschap te zijn voor elkaar en onze omgeving. We willen verder inhoud geven aan inclusiviteit van die gemeenschap: dat iedereen daarin welkom is.

Kern: Samen Jong met alle generaties

Vanuit alles wat er in de gemeente al is en gewaardeerd wordt willen wij verder groeien naar een gemeente met alle generaties, vanuit de kernwaarde van Samen Jong gemeente zijn:

1. Prioriteit geven aan jonge generaties
2. Jezus' boodschap serieus nemen
3. Hart voor jongeren hebben
4. Verantwoordelijkheid geven
5. Een warme gemeenschap vormen
6. Beste burens zijn

De komende jaren willen we ons concreet inzetten voor:

1. Het opzetten van een begeleid traject waarin we leren Samen Jong gemeente te zijn met alle generaties. Begeleiding kan bijvoorbeeld van Missie Nederland komen. We willen voor dat traject en voor de extra inzet van de predikant daarin subsidie aanvragen.
2. Alle onderstaande voorgenomen plannen worden in hun uitvoering door dit traject bepaald wanneer ze precies opgepakt kunnen worden.

Concrete beleidsvoornemens

Vanuit de waardering die we hoorden in de gemeente van wat er al is, als zaadjes die verder kunnen ontkiemen, willen we ons richten op en voelen we ons geroepen tot:

Betrokkenheid, Aandacht, Luisteren (BAL)

- Voortzetting van series huiskamerbijeenkomsten rondom vraagstukken die in de gemeente spelen, waardoor er meer interactie is tussen gemeente en kerkenraad en de gemeente zelf meer gaat dragen.
- Meer vorm geven aan ontmoeting na kerkdiensten: koffiedrinken en gesprek.
- Stimuleren dat aandacht tweerichtingsverkeer wordt. We willen actief leren luisteren. Mensen helpen, stimuleren zelf ook weer te luisteren, ook tussen de generaties. De BAL ligt bij iedereen.

De komende jaren willen we ons concreet inzetten voor:

1. Jaarlijks twee series huiskamerbijeenkomsten, waarin actuele vraagstukken worden besproken. Te denken valt aan:
 - a. Beleving en invulling van de erediensten
 - b. Inclusiviteit van de gemeente (LHBTI, mensen met een beperking, migranten enz.)
 - c. Omzien naar elkaar: naar wie en door wie? Over pastoraat als taak van en richting de hele gemeente.
 - d. Gebouwen (beheer, monumentstatus kerk, wat komt er allemaal bij kijken?)
 - e. Gesprek tussen generaties over geloof, leven en kerk
 - f. Hoe zetten we ons in voor de buurt en de wereld?

Deze huiskamerbijeenkomsten leiden tot concrete acties die door verschillende werkgroepen en andere gemeenteleden opgepakt kunnen worden. Het is dus altijd belangrijk dat er opvolging gegeven wordt de uitkomsten van de gesprekken. Een werkgroep of de kerkenraad zou in samenwerking met de predikant de aanzet kunnen geven tot de huiskamerbijeenkomsten.

2. We willen kijken of het mogelijk is om vaker koffie te drinken en wat daarvoor nodig is in de opzet en de ruimte.

Van jeugd behouden naar jonge generaties prioriteit geven

- Met jongvolwassenen in gesprek gaan: een groep faciliteren, materiaal geven waarover zij graag willen praten. Werken aan contacten met oudere gemeenteleden, mogelijk als buddy.
- Van tieners Young Leaders maken, verantwoordelijkheid geven, ook inhoudelijk.
- Buddies voor tieners. Vaste contacten in de gemeente die ook te weten (willen) komen wat hen bezighoudt.
- Leggen van relaties met jongeren en hun gezinnen, ook als ze niet in de kerk komen.

De komende jaren willen we ons concreet inzetten voor:

1. Jongvolwassenenkring: We gaan met jongvolwassenen kijken hoe en met welke inhoud ze elkaar zouden willen ontmoeten om met elkaar in gesprek te gaan over het geloof.
2. Buddy's: We gaan onderzoeken of een buddy systeem, een jongere of jongvolwassene koppelen aan één of meerdere oudere gemeenteleden, zou kunnen helpen in het onderlinge contact in de gemeente.
3. Kliederkerk: We willen inzetten op geloofsactiviteiten met jonge gezinnen, zoals een Kliederkerk. We willen kijken of het Kliederkerkconcept van samen (een Bijbelverhaal) ontdekken, samen vieren, samen eten, samenbindend kan werken onder gezinnen. Ook willen we daarbij goed letten op hoe de rest van de gemeente daarvan iets meekrijgt en daarbij kan aansluiten, zonder het proces tussen gezinnen te verstoren. Te denken valt aan een gelijktijdige Kliederkerk en eredienst die ergens samenkomen.

Diversiteit in kerkdiensten

- Van de diverse voorgangers meer diverse vormen vragen en bij de gemeente achterhalen wat de vormen zijn die zij dan wensen.
- Breder liedkeuze naast het Liedboek, en ook op video
- Meer actieve betrokkenheid van gemeenteleden tijdens de kerkdienst
- Preken mogen meer het gesprek laten zien tussen de Bijbeltekst en onze tijd. In die zin mogen ze actueler en meer toegepast.
- Nadenken over de inzet van de eigen predikant bij de kerkdiensten. Conform diens aanstelling of iets meer, zodat er een meer structurele band ontstaat met de gemeente en deze niet voornamelijk bijzondere diensten doet.

De komende jaren willen we ons concreet inzetten voor:

1. Breder liedkeuze en hoe we die kunnen inpassen in de kerkdienst (video, anderssoortige instrumenten, bandjes)
2. Opzetten van gesprek tussen de eigen predikant, de commissie erediensten en de gemeente over de invulling van de diensten (samenwerking met (groepen) gemeenteleden met inbreng voor liturgie en preek, nagesprek over dienst of preek)
3. Bij de aanstelling van een nieuwe predikant bekijken of die conform het percentage van zijn aanstelling voorgaat in de gemeente of wellicht iets meer.

Relatie met elkaar en met Jezus

- Inzetten op meer mogelijkheden voor gespreksavonden/bijbelstudiegroepen/kringen/geloofsgesprekken in verschillende frequenties en al naar gelang daar behoefte aan is, voor gesprek en ontmoeting.
- Opzetten van een belijdenisgroep
- Te denken valt ook aan verjaardagsbijeenkomsten en een avond voor de vele vrijwilligers

De komende jaren willen we ons concreet inzetten voor:

1. Een belijdenisgroep en een jongvolwassenengroep
2. Voortzetting van de geloofsgesprekken (serie van drie avonden eens per jaar afwisselend voor verschillende groepen gemeenteleden)
3. Inventariseren wat voor soort gespreksgroepen mensen zouden willen, en dat faciliteren
4. Drie keer per jaar een verjaardagsbijeenkomst in de kerk voor alle 75-plussers die in de maanden daarvoor jarig waren: met gebak, een geestelijk woord, muziek en ontmoeting
5. Een jaarlijkse vrijwilligersavond

Lichter kerk zijn

- We zoeken taken bij mensen en niet mensen bij taken. Vanuit Betrokkenheid, Aandacht en Luisteren willen we horen en mensen ook stimuleren in dat wat ze wèl kunnen iets bij te dragen
- We willen ons gave-gestuurd organiseren. Daar waar onze gaven liggen, daar voelen we ons toe geroepen om ons voor in te zetten.
- We willen kijken naar een lichtere organisatiestructuur voor onze kerkenraad. Wat zijn de kerntaken, wat kunnen we eventueel met andere gemeenten samen doen, en wat kan de gemeente zelf meer oppakken?

De komende jaren willen we ons concreet inzetten voor:

1. Een stageproject waarin gemeenteleden kunnen kennismaken met wat er allemaal in de gemeente gebeurt
2. Gericht met een werkgroep mensen helpen om de concrete gave die ze in willen zetten in de gemeente handen en voeten te geven.
3. Kritisch kijken naar de taken en de invulling van de kerkenraad met het oog op lichter kerk-zijn.

Inclusieve identiteit

- We willen een christelijke geloofsgemeenschap zijn waar iedereen zich welkom voelt. Tegelijkertijd gaat het bij ons wel ergens over. We willen inclusief zijn (iedereen is welkom) en expliciet (wij willen Jezus navolgen) – met alle vragen van dien en wat dat voor iedereen betekent. Dat vraagt om voortgaand gesprek, waarin we elkaar bevragen en van elkaar leren.
- We willen ons bezinnen op de vraag: hoe welkom willen we zijn naar mensen met een andere geaardheid en genderidentiteit? Dat vraagt ook om kennis van het vraagstuk: waar hebben we het over? Daar willen we ons op bezinnen, wetende dat dit een heel belangrijk thema is voor jonge generaties.
- We ervaren affiniteit met rooms-katholieke geloofsgenoten. Als het om inhoudelijke samenwerking gaat, dan willen we ons ook richten op rooms-katholieken en hun parochies (Loon op Zand, Kaatsheuvel en De Moer in eerste instantie (grondgebied Sprang-Capelle) en Waalwijk/Waspik (omgeving))

De komende jaren willen we ons concreet inzetten voor:

1. Bevorderen van onderling gesprek in verschillende verbanden (huiskamerbijeenkomsten, groepen, nagesprekken na kerkdiensten etc.)
2. Thematiseren van inclusiviteit in een serie huiskamerbijeenkomsten
3. Inventariseren of samenwerking met de Parochie Sint Willibrord (LOM) mogelijk is op het gebied van het geloofsgesprek

Kerk in de buurt

- We willen nadenken over hoe we als kerk meer present kunnen zijn in onze buurt, allereerst door te luisteren: wat is er nodig, waar liggen de noden? Waartoe voelen we ons vanuit ons geloof geroepen om te zijn en te doen? Waarin kunnen we het verschil maken?
- We willen meer aandacht schenken aan economische ongerechtigheid, dichtbij en ver weg.
- We willen nadenken over hoe we als kerk kunnen vergroenen en ons oriënteren op het zijn van Groene Kerk.

De komende jaren willen we ons concreet inzetten voor:

1. Intensief contact met de Voedselbank en het Samenwerkingsoverleg Armoede en Zorg over de noden die er zijn en inventariseren wat we daaraan zouden doen.
2. Onze rol van kerk in de buurt thematiseren in een serie huiskamerbijeenkomsten
3. Oriëntatie op wat het zou kunnen betekenen voor onze kerk om Groene Kerk te zijn

Beheer

Onze kerk heeft een monumentaal kerkgebouw in beheer en een pastorie. De pastorie wordt op dit moment verhuurd. Alle beheerszaken doen we tot op heden zelf.

De komende jaren willen we ons concreet inzetten voor:

1. Blijvende verhuur van de pastorie om de financiële stabiliteit te garanderen in de toekomst
2. Samenwerking met andere gemeenten waar nodig en wenselijk (bijv. deeltaken als ledenadministratie, kerkbalans, boekhouding indien nodig) zonder daarbij samen te gaan, maar wel samen te werken
3. Subsidie-aanvraag voor een vernieuwingstraject, waarmee de aanstelling van een nieuwe predikant tijdelijk kan worden uitgebreid

Vernieuwen vanuit onze traditie, voorgegaan door een inspirator

Een belangrijke taak voor een nieuwe professional is volgens veel gemeenteleden dat hij/zij ons voorgaat met inspiratie: h^oe zouden we dingen anders kunnen doen? De wil om te vernieuwen is er (vernieuwen klinkt anders dan veranderen). Ook onder gemeenteleden is er waardering voor hoe het tot nu toe gaat en hecht men aan traditie maar zit men er tegelijkertijd niet aan vast. Maar h^oe het anders kan, daarvoor heeft de gemeente inspiratie nodig. Iemand die voorgaat in een vernieuwingsproces, en daar de gemeente langzaam maar gestaag in meeneemt. Niet vooruit rent, maar wel de voortgang in de gaten houdt. En in gesprek blijft met gemeenteleden en gemeenteleden met elkaar in gesprek brengt.

We bidden dat de Heer van de Kerk ons zal zegenen met zijn Geest, want:

Als de HEER het huis niet bouwt,
vergeefs zwoegen de bouwers;
als de HEER de stad niet bewaakt,
vergeefs doet de wachter zijn ronde.

2Vergeefs is het
dat je vroeg opstaat,
je laat te ruste legt,
je aftobt voor wat brood –
Hij geeft het zijn lieveling in de slaap.

3Kinderen zijn een geschenk van de HEER,
de vrucht van de schoot is een beloning van God.

4Als pijlen in de hand van een schutter,
zo zijn kinderen, verwekt in je jeugd.

5Gelukkig de man
wiens koker is gevuld
met pijlen zoals zij.
Hij staat niet te schande
als hij zijn vijanden aanklaagt in de poort. (*psalm 127*)

Bijlage: Oogst van de huiskamerbijeenkomsten

Waarde(ring) van onze gemeente

In de huiskamerbijeenkomsten van deze zomer zijn onder zo'n 60 gemeenteleden tops en tips verzameld. Daaruit bleek vooral een enorme waardering. Onze gemeenteleden hechten veel waarde aan onze gemeente. Dat gaat in het kort over het omzien naar elkaar (de top), de kerkdiensten (zowel met eigen als gastpredikanten en zowel in de kerk als online), de inzet van veel gemeenteleden, het jeugdwerk en de onderlinge betrokkenheid, en de warme sfeer.

Verlangen

Uit veel van die tops spreekt ook een verlangen. Een verlangen naar meer, of iets nieuws. Een verlangen dus gebaseerd op wat er is en wat roept om dat uit te bouwen, nieuwe vormen te geven en ook om zaken op te lossen, perspectief te geven. Want het verlangen komt ook voort uit gemis en tekort. Maar nooit zonder waardering voor wat er wel is. In de kiem hoeft alles niet anders, maar zijn we wel op zoek naar hoe we kunnen groeien en meer tot bloei kunnen komen. Voor de toekomst van Christus' kerk en tot Gods eer.

Zoekopdracht

De zoekopdracht is: hoe kunnen we in 2035 gemeente zijn, wat kunnen we daar nu al aan doen, en wat voor professional hebben we daarbij nodig? Dat zijn lastige vragen die zich niet direct laten beantwoorden. Daarom een omweg via de tops en tips, waaruit een helder verhaal komt, waar we wat mee kunnen. Zowel als het gaat om een lange termijn perspectief, als om wat we morgen kunnen beginnen te doen, als om het vinden van een antwoord op de vraag wat voor professional hier zo snel mogelijk voor nodig is.

Urgentie

Want uit alle gesprekken met gemeenteleden spreekt ook een zekere urgentie. Omdat we al een tijd bezig zijn om alle ballen in de lucht te houden zonder echt werk te kunnen maken van de toekomst. Omdat we al een tijd vacant zijn. Maar ook omdat we niet allemaal de energie (meer) voelen. We staan niet voor een frisse start, maar voor een doorstart, waarbij we soms best moe, teleurgesteld soms, of in z'n algemeenheid wat afwachtend aan de start verschijnen. Het is niet 'klaar voor de start, af'. We zijn al een tijd bezig. We nemen daaruit ook veel met ons mee. Maar er moet wel iets gebeuren. Maar wat dan? En hoe? En door wie?

Wat goed gaat, beter kan, en perspectief kan bieden

Alle tops en tips werden verzameld op post-it blaadjes en besproken tijdens de huiskamerbijeenkomsten. Al die post-its en gesprekken samengenomen levert een helder beeld op van wat er goed gaat, wat er beter kan en wat een perspectief zou kunnen zijn voor de toekomst. Wat ik beschrijf over wat er goed gaat en beter kan komt voort uit luisteren en analyseren van wat er is gezegd en geschreven. Hoe dat perspectief kan bieden is haal ik op uit wat er gezegd is en probeer ik door te laten groeien. Hoe zou het verder kunnen groeien en welke richting gaat het dan op? Daaruit komen dus mogelijke beleidskeuzen voort.

Ik behandel het rondom een paar kernthema's. En ik doe dat bewust niet volgens de kerkelijke structuur van werkgroepen, omdat het niet iets is van werkgroepen, maar van de hele gemeente.

Betrokkenheid, Aandacht, Luisteren (BAL)

Het omzien naar elkaar wordt hoog gewaardeerd. Dat heeft twee kanten: omdat mensen het belangrijk vinden, en omdat het gebeurt. Je kunt iets belangrijk vinden dat niet gebeurt, of er kan iets

gebeuren dat wel heel veel energie vergt, maar dat niet belangrijk wordt gevonden. Maar daar is hier geen sprake van. We zetten ons er graag voor in. Ook rondom de kerkdiensten, waarin mensen gastvrij worden ontvangen. Meermaals wordt het koffiedrinken genoemd. En ook persoonlijke bezoeken, de maandelijkse koffieochtend, en de onderlinge gemeenschap. Het lijkt voor veel gemeenteleden dé reden te zijn om naar de kerk te komen.

Bij die grote nadruk op het omzien naar elkaar doemt de vraag om waar dat onderlinge omzien naar elkaar zich op richt? Ja, op elkaar. Natuurlijk. Tegelijkertijd is het zo'n containerbegrip en is het onmogelijk om aan iedereen te denken. Waarom doen we dit en waartoe doen we dit?

Voor een antwoord daarop kunnen we terecht bij het verlangen dat meermaals klinkt naar betrokkenheid, aandacht en luisteren. Waar gaat dat over? Mensen verlangen meer betrokken te worden, dat anderen zich meer betrokken tonen, dat we meer luisteren naar elkaar wat we nodig hebben en dat we meer aandacht schenken aan bepaalde leeftijdsgroepen (ouderen én jongeren).

Waar gaat dat dan concreet over?

- Mensen waarderen de huiskamerbijeenkomsten en willen graag met elkaar in gesprek blijven over de ontwikkelingen in onze gemeenten. Dat kan over kleine en over grote onderwerpen gaan. Over elementen van kerkdiensten, over betrokkenheid van jongeren, over wat ouderen nodig hebben en noem maar op. Dat moet niet allemaal op het bordje van de kerkenraad liggen, en de kerkenraad mag dat meer in de gemeente leggen. De kerkenraad zou bijeenkomsten kunnen organiseren waarin over een paar concrete punten per jaar verder gesproken wordt en waarbij geluisterd wordt. Daar kunnen actuele urgente punten bij zitten, maar ook onderwerpen die al wat langer leven. De kerkenraad legt dan geen verantwoording meer af, zoals in gemeenteavonden nu, maar initieert gesprek en stelt vast wat daarin de gezamenlijke begaanbare weg is (getoetst natuurlijk aan criteria of wensen haalbaar zijn enz.). Zo versterk je het gevoel dat het een gezamenlijke verantwoordelijkheid is.
- Het koffiedrinken na de kerkdiensten willen veel gemeenteleden graag elke week. Laat dat dan ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid zijn. En! Denk na over hoe dat koffiedrinken echt een moment is van onderlinge betrokkenheid, aandacht en luisteren. Over het algemeen zitten mensen bij elkaar met de ruggen naar anderen, is de ruimte vaak te 'hard' om elkaar te verstaan en storten we ons massaal op nieuwe mensen. Koffiedrinken is niet zomaar een koffiepot neerzetten. Daar kunnen we meer uithalen.
- Aandacht is geen eenrichtingsverkeer. Aandacht is gericht op betrokkenheid. Dat bereik je door te luisteren naar iemands verhaal, en door iemand te helpen er iets mee te doen. We zijn er niet voor om naar allemaal mensen te luisteren om vervolgens te concluderen dat ze aandacht hebben gehad. Daar lopen we op leeg. Wat kun je betekenen voor Christus' gemeente? Dat betekent niet altijd dat degene aan wie je aandacht besteedt en waar je naar luistert iets moet doen. Dat kan ook betekenen dat je zelf iets doet. Werk maakt van een suggestie, mensen samenbrengt, en niet alleen maar meldt, maar mensen erbij zoekt om iets voor elkaar te krijgen. Ja, dat is arbeidsintensiever, maar het verhoogt de kwaliteit van onze aandacht. En kwaliteit (de waarde ervan, dat iets doorwerkt) is belangrijker dan de kwantiteit (hoeveel je doet). Dat is soms een zoektocht, waarbij geldt: luisteren, luisteren, luisteren. Dus ook teruggaan naar iemand: is dit nu waar we heen moeten, waar jij je bij kunt betrekken? En: dat geldt ook voor ouderen en zieken. Wij schrijven ze expliciet niet af, maar dat moeten we ook impliciet niet doen, door te denken of hen te bevestigen dat ze niets meer kunnen. Ze kunnen in gesprek met jongeren, ze kunnen iets zeggen over de preek (vooraf of achteraf) enz. Zo neem je mensen echt serieus. Niet door ze over hun bol te aaien.

Mogelijke uitwerkingen:

- Jaarlijks twee of drie series huiskamerbijeenkomsten over actuele thema's in de gemeente
- Vaker en gezamenlijker koffiedrinken
- Actief luisteren: samen er iets mee doen (mogelijk na een training, bezinning, thema in kerkdiensten o.i.d.)

Conclusie: de BAL ligt bij iedereen!

Van jeugd behouden naar jonge generaties prioriteit geven

Alom klinkt veel waardering voor het jeugdwerk. Het opzetten van de peuterdienst wordt veel geroemd. Tegelijkertijd wordt ook gezien hoe krap het allemaal is. Er zijn weinig jongeren (überhaupt) en de mensen die het allemaal moeten doen zijn ook niet groot in aantal. Het ademt allemaal de sfeer van 'de jeugd behouden'. Maar iemand die jong is wil niet 'behouden' worden. Die wil merken dat ie ertoe doet. Ook daarin speelt betrokkenheid, aandacht en luisteren een belangrijke rol. Veel mensen verlangen ernaar dat jonge mensen dingen gaan doen. Vaak betekent dat dat de jonge generaties de dingen moeten gaan doen van de oudere generaties. Jonge generaties betrekken betekent niet hen taken geven, maar hen verantwoordelijkheden geven. En dat luistert heel nauw. Dat is niet: dit moet je doen. Maar: hoe zou jij dit aanpakken? Hoe kunnen we dit doen en wat heb jij ervoor nodig? 'Ze komen niet' betekent niet: het is hun schuld en wij zijn het slachtoffer. Dat betekent dat we elkaar niet vinden. Hoe kunnen we jonge generaties er zo bij betrekken dat ze zich serieus genomen voelen?

Concreet zou dat kunnen betekenen:

- Met jongvolwassenen in gesprek gaan: een groep faciliteren, materiaal geven waarover zij graag willen praten. Misschien hen koppelen aan oudere gemeenteleden als een soort buddy.
- Maak van tieners Young Leaders. Dat betekent niet dat zij alles meteen gaan doen. Laat ze meekijken, doe het voor, kijk mee als zij iets doen, en laat ze vervolgens hun gang gaan. Laat ze iets te zeggen hebben over inhoud en vorm. Nee, ze zijn nog niet volwassen, en ja, ze hebben sturing nodig, maar dat betekent niet dat wij moeten bedenken hoe zij wat gaan doen.
- Zoek ook voor tieners buddy's. Mensen die weten en te weten komen wat hen bezighoudt, niet meteen over geloof, maar vooral over wat ze doen. En die dat onthouden en daarop terugkomen.
- Dus niet van alles voor hen organiseren, maar kijken wat ze nodig hebben en met hen daarover in gesprek gaan. Vergeet de jongeren thuis ook niet, en de gezinnen die niet komen. Zet een eventuele professional misschien ook eerst op een kennismakingsronde langs gezinnen. Laat haar/hem een relatie met ze opbouwen.

Diversiteit in kerkdiensten

De kerkdiensten worden door iedereen gewaardeerd. Uit het oog springende punten zijn de diversiteit aan voorgangers, het samen zingen, de Cantorij, Bennie, de mogelijkheid om de kerkdienst online te bekijken en hoe dat wordt vormgegeven. Variatie is wat gewaardeerd wordt, en waar ook verbreding van wordt gevraagd. Dat legt zich toe op een paar concrete elementen:

- De variatie van voorgangers is fijn, want dan zijn veel verschillende invalshoeken te horen. Maar al die diensten hebben wel dezelfde vorm. Ook die van de eigen predikant. Daar mag van de gemeenteleden meer variatie in. Hoe je dat kunt vragen van gastpredikanten is lastig. Die willen ook een goede gast zijn en weten wat vertrouwd is. 'Doe maar zoals u het graag

wil doen' maakt dat een predikant nog steeds een veilige optie zal kiezen. Bovendien garandeert het niet dat het dan vaak anders gaat. Hier mag over nagedacht worden samen met gemeenteleden: wat zouden jullie dan ook wel eens willen zien/doen/horen?

- Dit punt gaat ook dieper. Er zijn mensen die minder vaak in de kerk komen, en als ze bij zichzelf te rade gaan waarom, ze tot de conclusie komen dat diensten inwisselbaar zijn. Het is ondanks de verscheidenheid aan voorgangers wel altijd min of meer hetzelfde elke zondag, zeggen ze. Dat lijkt in tegenspraak te zijn met de waardering van de diversiteit. Je kunt ook zeggen dat hierin de diversiteit breder mag.
- Eén element wat diverser mag is de liedkeuze. Mensen waarderen het Liedboek, maar verlangen ook naar andere liederen. Die worden soms 'opwekkingsliederen' genoemd, of liederen van Sela, en vaak ook met video. Bij navraag wat voor liederen mensen dan bedoelen horen we: positieve liederen die gaan over vertrouwen en hoop, die bemoedigen en muzikaal mooi zijn en een warm gevoel geven. Dat geeft wel aan wat voor soort liederen mensen zoeken. Tijdens coronatijd klonken die meer omdat er video's uitgezonden moesten worden. Die zijn nu sowieso bij gastpredikanten verdwenen. Een enkel lied op video, met een eigen muziekstijl die het orgel ook minder past, staat op het verlanglijstje. En zou ook concreet van een gastpredikant gevraagd mogen worden.
- Wat ook genoemd wordt is de actieve betrokkenheid van gemeenteleden. Meer verschillende lectoren wordt genoemd, het betrekken van gemeenteleden bij de voorbereiding (van de preek bijv.), maar ook dat kinderen eens centraal mogen staan in de dienst.
- Ook mag voor veel mensen de preek actueler. Naast of soms zelfs in plaats van een doorwrochte exegese van de bijbeltekst mag een preek vooral ook zeggen hoe we vanuit ons geloof kunnen leven en tegen de actualiteit kunnen aankijken. Mensen zoeken handvatten om te geloven in het dagelijks leven. Let op: actueler betekent niet: preken vanuit wat er in de krant staat, maar vanuit wat mensen nu nodig hebben om hun geloof handen en voeten te geven in hun dagelijks leven. Dat maakt elke dienst elke week ook weer anders en diverser.
- Een discussiepunt was en bleef: zou dat moeten betekenen dat een eigen predikant iets of veel vaker zou moeten voorgaan. Omdat hij/zij met gemeenteleden iets kan voorbereiden, weet wat er verlangd wordt en dingen anders kan doen en ook wat zichtbaarder is. Daar kwamen we niet eensluidend uit. Misschien zit het ergens in het midden: iets vaker voorgaan om behalve diversiteit ook continuïteit te hebben, en juist ook houvast te hebben om het wat vaker eens wat anders te doen.

Relatie met elkaar en met Jezus

Veelvuldig zijn de kerstmarkt, de geloofsgesprekken, de inloopochtend en de boekenkast genoemd. Momenten om elkaar te ontmoeten en door te praten. Bij de ene activiteit wat dieper dan bij de andere, maar altijd ontmoeten en gesprek. Als dat zo gewaardeerd wordt, dan valt op dat er verder nagenoeg geen activiteiten in de gemeente zijn. Nauwelijks kringen, geen bijbelstudie, en niet meer activiteiten. Nu is het oppassen geblazen, want gereformeerd als we zijn, zijn we geneigd meteen in actie te komen. Maar waar gaat het om? Heel concreet:

- Er is behoefte aan gespreksavond/kringen/geloofsgesprekken over levensvragen en Bijbelverhalen. De een wil liever een bijbelstudie, en een paar avonden, een ander vindt een kring waar je eens in de zoveel tijd samenkomt fijner. Hoe dan ook in de rode draad dat mensen willen doorpraten en elkaar willen ontmoeten. De bestaande initiatieven van de geloofsgesprekken en de kring in Kaatsheuvel kunnen als voorbeeld dienen, of als spiegel:

hoe zou ik het willen als ik daarnaar kijk? Eén opmerking keerde terug over de geloofsgesprekken: waarom een aparte avond voor jongeren? Die opmerking, zowel door ouderen als jongeren gemaakt, geeft aan dat men graag in gesprek met elkaar gaat.

- Pas dus op met het structureren van groepen en probeer altijd over grenzen heen van wijken/leeftijden enz. met elkaar in gesprek te blijven. Ook tussen de generaties.
- Er is een vraag van verschillende mensen naar een belijdenisgroep. Met hen zou gekeken kunnen worden waar ze dan inhoudelijk behoefte aan hebben. Deze mensen komen overigens uit verschillende generaties.
- Een predikant zou kunnen helpen hoe deze vormen van ontmoeting en gesprek gemeenteleden zouden kunnen helpen om hun relatie met elkaar en met Jezus invulling te geven en echt met Hem en elkaar te leven.
- Te horen was aan de ene kant dat bestaande activiteiten altijd door dezelfde mensen georganiseerd (moeten) worden. Tegelijkertijd was ook te horen dat mensen niet gevraagd worden. Dat vraagt wat aandacht om dat meer bij elkaar te krijgen. Wellicht ook door niet op te roepen wie dit of dat wil doen, maar wie dit of dat mee wil oppakken, daar ideeën bij heeft, en dus ook z'n eigen ding kan doen.

Lichter kerk zijn

Veel waardering is er voor de inzet van vrijwilligers in kerkenraad, werkgroepen, bezoekwerk en wat niet al. Tegelijkertijd klinkt de roep om versterking en de klacht dat er altijd uit dezelfde poel gevist moet worden. Daar ontdekten we wel al doende bij dat die poel wel vaak veel groter is dan we denken, en dat er gewoon heel veel gebeurt. Maar de roep, het verlangen en zelfs ook de nood is niet minder reëel. Hoe kunnen we hier een weg in vinden? Concreet:

- Vanuit Betrokkenheid, Aandacht en Luisteren kan bereidheid ontstaan om dan ook zelf actief mee te gaan doen, omdat mensen zich serieus genomen voelen, en ook het idee krijgen zelf vorm te mogen geven aan wat ze gaan doen. Te vaak zijn mensen gevraagd voor taken van anderen die hen niet liggen of te zwaar bleken en hen niet pasten.
- Dat betekent ook niet per se door moeten willen gaan met taken die er liggen, als daar geen mensen voor zijn. Natuurlijk, er zijn een aantal kerntaken (daarover zo meer), maar vaak kan het ook op een andere manier, en soms ook gewoon niet meer. Cruciaal is dat we geen mensen zoeken bij taken, maar taken bij mensen. We zouden zelfs niet moeten willen praten over taken, want iets doen in de gemeente is primair erop gericht ook te groeien in geloof... Om zinvol en betekenisvol bij te dragen aan de gemeente van Christus. En niet 'omdat het moet'.
- Het moet alleen wel vaak. Ook omdat de bestuursstructuur van de kerk best zwaar is. Er is een ontwikkeling gaande in de Protestantse Kerk in Nederland richting lichter kerk zijn. Minder vergaderen en besturen en meer toekomen aan het gemeentewerk. Daar doen we al veel in met een lage organisatiegraad (niet ook nog een moderamen en maar één keer per twee maanden vergaderen), maar wie weet wat daar in taken nog anders in zou kunnen. Wie weet wat voor ideeën gemeenteleden hebben om het nog lichter te maken. Niet door alles te blijven doen, maar misschien slimmer, kernachtiger, of juist met meer mensen minder enz.

Inclusieve identiteit

Samenwerking met andere gemeenten kwam vaak ter sprake. Als we daarover doorpraatten dan ging het vaak niet zozeer over fuseren en dat soort trajecten, maar over het niet willen maken van onderscheid met andere kerken. In wezen behoren we toch allemaal tot een en dezelfde kerk, van Christus? We zien alleen dat we wel in een dorp leven met heel veel onderscheidingen tussen

geloofsgroepen. Wij zouden daarentegen die plek willen zijn waar iedereen welkom is. Zowel in geloofsverschillen als in verschillen in levensstijl. We noemen onszelf tolerant en willen anderen de ruimte geven. Ook omdat we die ruimte zelf nodig hebben. Soms omdat we zelf twijfel voelen of vragen hebben, of omdat we 'anders' willen kunnen zijn dan het gemiddelde gemeentelid, waarin dan ook. Velen zouden onze gemeente 'protestants' willen kunnen noemen, of zelfs 'christelijk'. En velen ervaren de meeste affiniteit met rooms-katholieke geloofsgenoten, die we bijvoorbeeld in de vespers tegenkomen. Concreet betekent dit:

- Om los te komen van termen als gereformeerd en protestants zouden we ons een inclusieve christelijke gemeente kunnen noemen. Niet als naam, maar als typering. Dat vraagt wel enige bezinning. Want wat is inclusief? Iedereen hoort erbij. Toch staan we ook ergens voor. Daar mogen we naast inclusief best expliciet in zijn. We zijn gemeente vanuit de christelijke traditie, proberen met elkaar onze eigen relatie tot geloof en Jezus vorm te geven, en iedereen die dat zoekt of zich daarbij thuis voelt is welkom. Dus: een inclusieve en expliciet christelijke gemeente.
- Tegelijkertijd gaat inclusief ook onvermijdelijk over een discussie die vermeden lijkt: hoe welkom willen ze zijn naar mensen met een andere geaardheid en genderidentiteit? Let op: dit is niet zomaar een mode-discussie. Dit is iets wat heel belangrijk is voor jonge generaties. Het gaat er niet om dat je ineens van alles verandert en de samenstelling van onze gemeente verandert. Het gaat erom: hoeveel ruimte geef je aan mensen? En ben je bereid betrokken te zijn, aandacht te geven en te luisteren met mensen met een andere geaardheid of genderidentiteit? Onbekend maakt onbemind. En het kan in kleine stapjes. Gesprek alleen al zou goed zijn. Dat kan makkelijk worden georganiseerd door mensen die gemeenten daarin wegwijs kunnen maken. En voor de zekerheid: dit gaat er niet om dat we nu ineens een regenboogvlag gaan ophangen. Dit gaat om de vraag: hoe ga je met mensen om, hoe welkom wil je zijn? Want in het gelaat van de ander kunnen we Christus ontmoeten. Jij mag er zijn, en die ander ook. Hoe doen we dat?
- We zouden de samenwerking met rooms-katholieke geloofsgenoten en wellicht de parochie kunnen verbreden. In gesprekken, in vieren, in activiteiten. Rooms-katholieken, vertelden mensen, voelen zich erg welkom bij ons en vinden ook herkenning in geloofsbeleving en liturgie.

Kerk in de buurt

Verschillende mensen roemden de Kerstmarkt als een initiatief dat middenin de samenleving staat. Waar mensen van buiten de kerk ook op afkomen en dat aantrekkelijk is. Mensen zouden graag meer naar buiten treden als kerk. Concreet bedoelen ze:

- Klaarstaan voor mensen buiten de kerk, diaconaal, maar ook voor de nood in de samenleving, bijv. tijdens corona, maar ook t.a.v. eenzaamheid van ouderen (koffieochtend wordt zeer gewaardeerd, zou daar meer in zitten richting niet-kerkleden?)
- Meer aandacht voor economische gerechtigheid. Wat signaleren we als noden en wat kunnen we daarin betekenen? Wat doen we op wereldschaal met de actuele thema's die daar spelen?
- Hoe kunnen we vergroenen als kerk? Er is een beweging van Groene Kerken. Wat is ervoor nodig om daaraan mee te doen? En voelen we ons daartoe geroepen?
- Dit alles is niet iets alleen voor de diaconie, dit raakt de kern van onze gemeente zijn. Hoe zijn wij kerk in onze buurt? De buurt waarin wijzelf leven? Wat betekent ons geloof daarvoor? Waarin kan geloof het verschil maken?

Vernieuwen vanuit onze traditie, voorgegaan door een inspirator

Een belangrijke taak voor een nieuwe professional is volgens veel gemeenteleden dat hij/zij ons voorgaat met inspiratie: hóe zouden we dingen anders kunnen doen? De wil om te vernieuwen is er (vernieuwen klinkt anders dan veranderen). Ook onder gemeenteleden is er waardering voor hoe het tot nu toe gaan en hecht men aan traditie maar zit men er tegelijkertijd niet aan vast. Maar hóe het anders kan, daarvoor heeft de gemeente inspiratie nodig. Iemand die voorgaat in een vernieuwingsproces, en daar de gemeente langzaam maar gestaag in meeneemt. Niet vooruit rent, maar wel de voortgang in de gaten houdt. En in gesprek blijft met gemeenteleden en gemeenteleden met elkaar in gesprek brengt.

Tot slot

In het bovenstaande zijn alle opmerkingen die gemaakt zijn tijdens de huiskamerbijeenkomsten zo goed mogelijk gerubriceerd en meegenomen. Ze kunnen leiden tot aanbevelingen voor toekomstig beleid en tot aanbevelingen voor een taakomschrijving voor een nieuwe predikant. Wat dat laatste betreft mogelijk met het volgende begin: we zoeken een predikant die ons inspireert ons te vernieuwen tot een gemeente die Samen Jong is met alle generaties...

ds. Otto Grevink, 10 september 2022